

Правата, които Василий II оставилъ на България и за които имаме положителни официални известия, се отнасятъ до Охридската Българска патриаршия, преименувана отъ сжщия императоръ на архиепископия — Ἀρχιεπισκοπὴ Βουλγαρίας. Тия права били установени съ три грамоти, издадени отъ Василия — първата веднага следъ покорението на България, въ 1019 г., втората въ 1020 г. месецъ май, и третата между 1020 и 1025 г. За тия извънредно ценни документи се узна за пръвъ пътъ въ 1855 г., когато частъ отъ първата грамота биде напечатана въ сборника на Рали и Потли (Бодли), *Σύνταγμα τῶν κανόνων*, V, 268—269. Тая сжщата частъ бѣ препечатана въ 1857 г. отъ Цахарие фонъ Лингенталь въ неговия трудъ *Jus graeco-romanicum*, т. III, 319—320, а въ 1867 г. Лингенталь я използва въ своитѣ *Beiträge zur Geschichte der Bulgarischen Kirche*, 18 сл. Докато тая частъ отъ първата грамота идѣше отъ единъ ржкопись на архиепископа Герасима отъ Аргосъ (сега въ Божигробския метохъ въ Цариградъ, срв. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, *Ἱεροσολυμιτικὴ Βιβλιοθήκη*, IV, 134 сл.), въ 1871 г. по единъ синайски ржкопись, намѣренъ отъ руския епископъ Порфирия Успенски, бидоха обнародвани отъ Е. Голубински (Краткій очеркъ исторіи православныхъ церквей, болгарской, сербской и румынской или молдо-валашской. Москва 1871, стр. 259—263) и тритѣ Василиевѣ грамоти за Охридската архиепископия. Въ 1893 г. византологътъ Гелцеръ препечата грамотитѣ въ *Byzantinische Zeitschrift*, II, 42—46, споредъ обнародваното отъ Рали и Потли и отъ Голубински, и внесе нѣкои малки правописни оправки въ текста. Сжщинския препись на грамотитѣ отъ епископъ Успенски обнародва Бенешевичъ въ своя каталогъ на синайскитѣ гръцки ржкописи (*Catalogus codicum manuscriptorum graecorum qui in monasterio Sanctae Catharinae in Montre Sina asservantur. Petropoli 1911*, стр. 542 сл.). Съ опредѣляне на топонимията, посочена въ грамотитѣ, се занимаха главно Голубински, Дриновъ, Гелцеръ и Новаковичъ. Оправки на Новаковичевата студия (Глас LXXVI, 1908 г., стр. 1—62) направихъ въ статията си Епархиитѣ на Охридската архиепископия презъ началото на XI в. (Спис. на Бълг. Акад. на Наукитѣ, I, 1911 г., стр. 93—112). М. Дриновъ даде въ 1873 г. български преводъ на грамотитѣ въ Браил-